

stof kan het namelijk onnoodig zijn deze waterdicht te maken, maar dan treedt de glashuid op als versiering, waarbij zij in dikte, in kleur en in mate van doorschijnendheid volledig in harmonie zal zijn met de materie en met den vorm. Het glazuur is ook daarom een gewichtige factor in de ceramiek, omdat het behalve tot het oog, mede tot den tastzin spreekt; een zintuig dat door den modernen Europeaan eenigermate verwaarloosd werd, maar dat in het Oosten van duidelijke beteekenis werd geacht. Het jade, het ivoor en de pottenbakkerskunst dankten ten deele hun populariteit aan deze gevoeligheid van het oppervlak.

Het glazuursel kan op talloze wijzen worden aangebracht: door bespuiting of be-



*Gaaf gespannen kom, de glanzend groene glashuid verlevendigd door zwarte spikkels en craquelé*

stuiving, door inwrijving, begieting of onderdompeling, en menigmaal laten deze onderscheiden werkwijzen hun sporen na op het eindproduct en zal de gekozen methode, met tact en kunde aangewend, het æsthetisch aanzien van de pul verhoogen. Een verdere verfijning is dan het *craquelé*: de met opzet of wel door „beheerscht toeval” verkregen scheuring in de harde glazuurlaag, welke scheuring grillig of regelmatig kan zijn, grof als gaderd marmer of ondenkbaar fijn als het spel van vertakkingen in een half-vergaan herfstblad. En tenslotte kan de pottenbakker door toevoeging van metaaloxiden zijn glazuren kleuren in alle tinten van den regenboog, hij kan de kleuren onderling doen schiften, doen „loopen” en „stroomen” en „vlammen”, traag in elkander doen druppelen of tintelend in elkander doen overspelen, op den bodem van een kom tot verzwaarde, diepe, zelfs dreigende accenten doen samenvloeien. En door dit rulle of gladde, doffe